

De wereldhandel in 2008

België: 8ste exporteur en 9de importeur

(Bron: Wereldhandelsorganisatie - WHO)

1. Overzicht van de belangrijkste tendensen van de handel in 2008

Tekenen van een sterke terugval in de handel doken op gedurende de laatste maanden van 2008, toen de vraag terugviel en de productie vertraagde. Alhoewel de wereldhandel voor het gehele jaar 2008 met 2% steeg in volume, toch nam ze steeds meer af gedurende de laatste zes maanden. Hierdoor lag de groei een stuk onder de toename van 6% in 2007. Als gevolg van de steeds erger wordende financiële crisis, die de wereld sinds september 2008 in haar greep heeft, is de mondiale productie in 2008 slechts met 1,7% gestegen in vergelijking met 3,5% in 2007. Verwacht wordt dat de groei voor 2009 zal schommelen tussen 1% en 2%.

De voorlopige schatting van het WTO, waarbij men verwacht dat de wereldhandel met 2% zal groeien, is substantieel lager dan de 4,5% waar men een jaar eerder nog vanuit ging. Vorig jaar werden reeds significante risico's gesignaleerd m.b.t. de ontwikkelingen in de financiële markten. Een groot deel van de overschatting kan verklaard worden door de onverwachte en zeer sterke terugval van de productie gedurende het vierde kwartaal van 2008.

Verskillende factoren kunnen de daling van de wereldhandel, die veel sterker is dan de voorgaande keren, verklaren. Ten eerste is de vermindering van de vraag nu meer algemeen, aangezien de gehele economie getroffen wordt. Ook de steeds grotere aanwezigheid van wereldwijde bevoorradingskanalen en het tekort aan financiering van de wereldhandel dragen bij tot een markante daling van de wereldhandel. Tenslotte speelt het protectionisme eveneens een rol in de vertraging.

M. Pascal Lamy, Directeur-generaal van het WTO, formuleerde de recente evolutie als volgt: "De laatste 30 jaar werd de handel een steeds belangrijker onderdeel van de economische activiteit. Vaak was het zelfs zo dat de handel sneller toenam dan de productie. De productie van vele producten heeft plaats over de hele wereld, waardoor er sprake is van een zogenaamd 'multiplier effect'. Dit wil zeggen dat wanneer de globale vraag afneemt, de handel nog sterker daalt. De uitputting van de middelen beschikbaar voor de financiering van handel, heeft bijgedragen tot de significante daling in handelstromen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden.

Eén indicator die wijst op de hevigheid van de achteruitgang van de globale handel is de afname van het internationale transport. Volgens de International Air Transport Association (IATA), is de luchtvracht in december 2008 afgenomen met 23% in vergelijking met een jaar eerder. De sterkste daling vond plaats in de Asia-Pacific regio.

Een andere maatstaf die de laatste tijd veel aandacht heeft gekregen, is de Baltic Dry Index, die de kost van het scheepsvervoer weergeeft. Deze index wordt gepubliceerd door de Baltic Exchange in Londen, de belangrijkste plaats ter wereld voor het afsluiten van scheepscontracten. Wijzigingen in de index kunnen getraceerd worden naar de globale vraag voor geproduceerde goederen. Tussen juni en november 2008 ging de Baltic Dry Index met 94% achteruit.

2. Goederenhandel

De wereldwijde export van goederen, uitgedrukt in USD (rekening houdend met prijswijzigingen en fluctuaties in de wisselkoers) is in 2008 gestegen met 15%, van USD 13.570 miljard tot USD 15.775 miljard. De invoer is eveneens met 15% toegenomen tot USD 16.120 miljard. Op de lijst van de voornaamste exporteurs en importeurs staat België 8ste en 9de met respectievelijk een aandeel van 3,0% (USD 477 miljard) en 2,9% (USD 470 miljard).

Het aandeel van de in ontwikkeling zijnde economieën in de wereldwijde goederenhandel bereikte in 2008 een nieuw record met een aandeel van 38% in de wereldexport en van 34% in de wereldimport.

2.1 Groei van de goederenhandel per regio (in volume)

De goederenhandel uitgedrukt in volume (prijs- en wisselkoersfluctuaties buiten beschouwing gelaten) steeg met 2% in 2008, ofschoon zij met 6% was gegroeid in 2007. Voor het volledige jaar lag de groei van de wereldhandel onder het gemiddelde van 5,7% opgetekend tijdens de periode 1998-2008. In 2008 lag de toename van de handel in de buurt van het groeiritme van het BBP, terwijl het de jaren daarvoor altijd hoger lag. In 2009 zal de stijging waarschijnlijk lager zijn dan de groei van het BBP.

Tabel 1: BBP en handel van goederen per regio, 2006-2008
Jaarlijkse % wijziging tegen constante prijzen

	GDP			Exports			Imports		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
World	3.7	3.5	1.7	8.5	6.0	2.0	8.0	6.0	2.0
North America	2.9	2.1	1.1	8.5	5.0	1.5	6.0	2.0	-2.5
United States	2.8	2.0	1.1	10.5	7.0	5.5	5.5	1.0	-4.0
South and Central America ^a	6.1	6.6	5.3	4.0	3.0	1.5	15.5	17.5	15.5
Europe	3.1	2.8	1.0	7.5	4.0	0.5	7.5	4.0	-1.0
European Union (27)	3.0	2.8	1.0	7.5	3.5	0.0	7.0	3.5	-1.0
Commonwealth of Independent States (CIS)	7.5	8.4	5.5	6.0	7.5	6.0	20.5	20.0	15.0
Africa	5.7	5.8	5.0	1.5	4.5	3.0	10.0	14.0	13.0
Middle East	5.2	5.5	5.7	3.0	4.0	3.0	5.5	14.0	10.0
Asia	4.6	4.9	2.0	13.5	11.5	4.5	8.5	8.0	4.0
China	11.6	11.9	9.0	22.0	19.5	8.5	16.5	13.5	4.0
Japan	2.0	2.4	-0.7	10.0	9.5	2.5	2.0	1.5	-1.0
India	9.8	9.3	7.9	11.0	13.0	7.0	8.0	16.0	12.5
Newly industrialized economies (4) ^b	5.6	5.6	1.7	13.0	9.0	3.5	8.0	6.0	3.5

^a Includes the Caribbean.

^b Hong Kong, China; Republic of Korea; Singapore and Chinese Taipei.

Source: WTO Secretariat.

De **Noord-Amerikaanse** export nam in 2008 toe met 1,5% terwijl de import daalde met 2,5%. Zowel de uitvoer als de invoer lagen beduidend onder het niveau van 2007 (respectievelijk 5,0% en 2,0%).

De uitvoer van **Zuid- en Centraal Amerika** groeide met 1,5%. De import steeg daarentegen met 15,5%. Vergeleken met de andere regio's was de invoer het snelst en overschreed die van het BBP, terwijl het volume van de export onder het productieniveau bleef.

In 2008 tekende **Europa** de traagste exportgroei van alle regio's op, met een toename van amper 0,5% tegen 4% in 2007. Wat de import betreft, was de groei in 2008 negatief met een inkrimping van 1%.

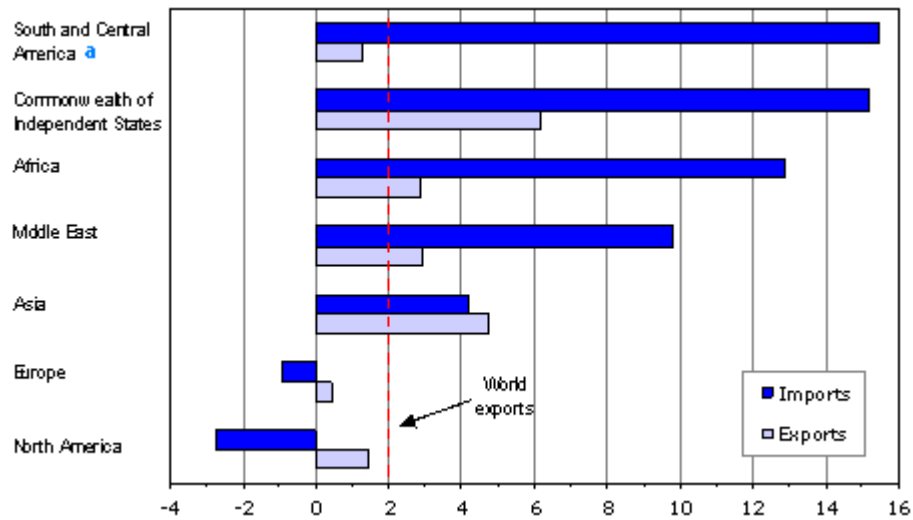
De regio waar het exportvolume het sterkst toenam, was die van het **Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS)**, waar een groei van 6% werd genoteerd. Deze regio was eveneens tweede wat de toename van de import betreft dankzij een stijging van 15%.

De groei van de export naar en van de import uit **Afrika** vertraagde in 2008 tot 3% voor de export (4,5% in 2007) en 13% voor de import (14% in 2007).

In het **Midden-Oosten** daalden zowel de uitvoer als de invoer in 2008: van 4% tot 3% voor de export en van 14% tot 10% voor de import.

De **Aziatische** export en import daalde fors in volume in 2008. De groei van de export nam af van 11,5% in 2007 en 13,5% in 2006 tot 4,5% in 2008 en de toename van de import van 8% in 2007 naar 4% in 2008.

Figuur 1: Werkelijke groei van handel in goederen per region, 2008
 Jaarlijkse % wijziging

^a Includes the Caribbean.
 Source: WTO Secretariat.

2.2 Evolutie van de nominale waarde van de goederenhandel in 2008

Algemene tendensen

De olie-exporterende regio's haalden in 2008 voordeel uit de recordprijzen voor brandstoffen. Medio 2008 kostte een vat olie meer dan USD 140. De prijs daalde echter na juli om op het einde van het jaar terug te vallen tot USD 50, als gevolg van een gedaalde vraag en de vertragende wereldeconomie.

De extreem hoge energieprijzen hadden in 2008 een sterk effect op de nominale waarde en de groeivoet van de goederenhandel. De energieprijz steeg gemiddeld met 40%, terwijl de prijzen van voedingswaren en dranken toenam met 23%. De prijzen van de landbouwgrondstoffen zijn gedaald met minder dan 1%, terwijl die van de metalen met 8% verminderden.

De waarde van de dollar ten opzichte van andere munten, vnl. de euro, heeft eind 2008 ook invloed gehad op de evolutie van de handel uitgedrukt in nominale waarde. De groei van de handel was in de landen van de eurozone waarschijnlijk ondergewaardeerd doordat het uitgedrukt werd in dollars.

De Canadese dollar, de Britse pond en de Koreaanse won volgden een koers gelijkaardig aan die van de euro. De laatste jaren kenden zij een herwaardering ten opzichte van de dollar. Door het feit dat de financiële crisis steeds erger werd, is er een sterke ommezwaai van deze tendens geweest. Sinds 2005 is de waarde van de Chinese yuan stelselmatig in waarde toegenomen ten opzichte van de dollar, maar ze bleef vrijwel stabiel tijdens het 2de semester van 2008 toen onrust heerste op de financiële markten. De Japanse yen kende eveneens een sterke opwaardering.

De wereldwijde goederenexport (in nominale dollars) steeg in 2008 met 15% tot USD 15.800 miljard, terwijl de export van diensten toenam met 11% tot USD 3.700 miljard. De snellere groei van de goederenhandel kan verklaard worden door de stijging van de grondstoffen in de loop van 2008. Vooral de energiekosten, die toenamen met 40%, speelden een belangrijke rol.

Tabel 2: Wereldwijde export van goederen en commerciële diensten, 2000-2008
(in miljarden dollars en %)

	Value	Annual % change			
	2008	2000-08	2006	2007	2008
Merchandise	15775	12	16	16	15
Commercial services	3730	12	13	19	11

Source: WTO Secretariat.

Evolutie per regio

Inzake goederenhandel kende **Noord-Amerika** zowel qua import als export de zwakste groei. De uitvoer steeg met 10% tot USD 2.000 miljard in 2008, terwijl de invoer toenam met 7% tot USD 2.900 miljard. Volgens het Nationaal Bureau voor Economisch Onderzoek, dat gewoontegetrouw de recessies aangeeft, is de Amerikaanse economie in recessie sinds december 2007, hetgeen de relatief zwakke handelsprestaties verklaart.

Zuid en Centraal Amerika kenden een sterkere groei dan de VS: +21% voor de uitvoer (USD 602 miljard) en +30% voor de import (USD 595 miljard).

Net zoals in Noord-Amerika steeg de goederenhandel in **Europa** traag ten gevolge van de waardevermindering van de euro in de loop van het jaar. De uitvoer groeide met 12% tot USD 6.500 miljard, terwijl de import steeg met 12% tot USD 6.800 miljard

Het **Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS)** ondervond een sterke groei van zowel export als import, dankzij het dynamisme van de mijnbouw. Uitvoer verhoogde met 35% tot USD 703 miljard en de import nam toe met 31% tot USD 493 miljard.

Net zoals de andere regio's die rijk zijn aan grondstoffen, kende **Afrika** in 2008 een sterke expansie van zijn in- en uitvoer. Export nam toe met 29% tot USD 561 miljard en de invoer bereikte USD 466 miljard (+27%). Het Midden-Oosten genoot in 2008 met 36% (USD 1.000 miljard) de sterkste exportgroei van alle regio's, terwijl de import vermeerderde met 23% (USD 575 miljard). De export van Azië groeide tenslotte met 15% tot USD 4.400 miljard en de import steeg met 20% tot USD 4.200 miljard.

Duitsland bleef de belangrijkste exporteur van goederen met leveringen ter waarde van USD 1.470 miljard, ofschoon zijn aandeel in de wereldexport afnam van 9,5% in 2007 tot 9,1% in 2008. **China** was tweede met een uitvoer ter waarde van USD 1.430 miljard en een aandeel van 8,9%. De **Verenigde Staten** (USD 1.300 miljard of 8,1%) , **Japan** (USD 782 miljard of 4,9%) en **Nederland** (USD 634 miljard of 3,9%) vervolledigden de top 5.

De **Verenigde Staten** bleven de belangrijkste importeur van goederen met USD 2.170 miljard (13,2%). Dan komen **Duitsland** (USD 1.210 miljard of 7,3%), **China** (USD 1.130 miljard of 6,9%), **Japan** (USD 762 miljard of 4,6%) en **Frankrijk** (USD 708 miljard of 4,3%).

Gesteld dat men de Europese Unie (de 27 huidige lidstaten) als één enkele entiteit beschouwt en de intracommunautaire handel uitsluit, zijn de 5 belangrijkste uitvoerders: de **EU** (15,9%), **China** (11,8%), de **Verenigde Staten** (10,7%), **Japan** (6,4%) en **Rusland** (3,9%). In 2008 was de export van de EU goed voor een bedrag van USD 1.930 miljard.

Tabel 3: Goederenhandel: belangrijkste exporteurs en importeurs, 2008

\$bn and %

Rank Exporters	Value	Share	Annual % change	Rank Importers	Value	Share	Annual % change
1 Germany	1465	9.1		11 1 United States	2166	13.2	7
2 China	1428	8.9		17 2 Germany	1206	7.3	14
3 United States	1301	8.1		12 3 China	1133	6.9	19
4 Japan	782	4.9		10 4 Japan	762	4.6	22
5 Netherlands	634	3.9		15 5 France	708	4.3	14
6 France	609	3.8		10 6 United Kingdom	632	3.8	1
7 Italy	540	3.3		10 7 Netherlands	574	3.5	16
8 Belgium	477	3.0		10 8 Italy	556	3.4	10
9 Russian Federation	472	2.9		33 9 Belgium	470	2.9	14
10 United Kingdom	458	2.8		4 10 Korea, Republic of	435	2.7	22
11 Canada	456	2.8		8 11 Canada	418	2.5	7
12 Korea, Republic of	422	2.6		14 12 Spain	402	2.5	3
13 Hong Kong, China	370	2.3		6 13 Hong Kong, China	393	2.4	6
- domestic exports	17	0.1	...	- retained imports	98	0.6	...
- re-exports	353	2.2	...				
14 Singapore	338	2.1		13 14 Mexico	323	2.0	9
- domestic exports	176	1.1	13				
- re-exports	162	1.0	13				
15 Saudi Arabia a	329	2.0		40 15 Singapore	320	1.9	22
				- retained imports b	157	1.0	31
16 Mexico	292	1.8		7 16 Russian Federation c	292	1.8	31
17 Spain	268	1.7		6 17 India	292	1.8	35
18 Taipei, Chinese	256	1.6		4 18 Taipei, Chinese	240	1.5	10
19 United Arab Emirates a	232	1.4		28 19 Poland	204	1.2	23
20 Switzerland	200	1.2		16 20 Turkey	202	1.2	19
21 Malaysia	200	1.2		13 21 Australia	200	1.2	21
22 Brazil	198	1.2		23 22 Austria	184	1.1	13
23 Australia	187	1.2		33 23 Switzerland	183	1.1	14
24 Sweden	184	1.1		9 24 Brazil	183	1.1	44
25 Austria	182	1.1		11 25 Thailand	179	1.1	28
26 India	179	1.1		22 26 Sweden	167	1.0	10
27 Thailand	178	1.1		17 27 United Arab Emirates a	159	1.0	20
28 Poland	168	1.0		20 28 Malaysia	157	1.0	7
29 Norway	168	1.0		23 29 Czech Republic	142	0.9	20
30 Czech Republic	147	0.9		20 30 Indonesia	126	0.8	36
Total of above d	13120	81.4		- Total of above d	13409	81.7	-
World d	16127	100.0		15 World d	16415	100.0	15

a. Secretariat estimates.

b. Singapore's retained imports are defined as imports less re-exports.

c. Imports are valued f.o.b.

d. Includes significant re-exports or imports for re-export.

Source: WTO Secretariat.

Tabel 4: Goederenhandel: voornaamste exporteurs en importeurs, 2008

Exclusief intra-EU (27) handel

\$bn and %

Rank	Exporters	Value	Share	Annual % change	Rank	Importers	Value	Share	Annual % change
1	Extra-EU (27) exports	1928	15.9		13	1 Extra-EU (27) imports	2283	18.4	16
2	China	1428	11.8		17	2 United States	2166	17.4	7
3	United States	1301	10.7		12	3 China	1133	9.1	19
4	Japan	782	6.4		10	4 Japan	762	6.1	22
5	Russian Federation	472	3.9		33	5 Korea, Republic of	435	3.5	22
6	Canada	456	3.8		8	6 Canada	418	3.4	7
7	Korea, Republic of	422	3.5		14	7 Hong Kong, China	393	3.2	6
8	Hong Kong, China	370	3.0		6	- retained imports	98	0.8	...
	- domestic exports	17	0.1	...		8 Mexico	323	2.6	9
	- re-exports	353	2.9	...					
9	Singapore	338	2.8		13	9 Singapore	320	2.6	22
	- domestic exports	176	1.4	13		- retained imports a	157	1.3	31
	- re-exports	162	1.3	13					
10	Saudi Arabia b	329	2.7		40	10 Russian Federation c	292	2.3	31
11	Mexico	292	2.4		7	11 India	292	2.3	35
12	Taipei, Chinese	256	2.1		4	12 Taipei, Chinese	240	1.9	10
13	United Arab Emirates b	232	1.9		28	13 Turkey	202	1.6	19
14	Switzerland	200	1.7		16	14 Australia	200	1.6	21
15	Malaysia	200	1.6		13	15 Switzerland	183	1.5	14
16	Brazil	198	1.6		23	16 Brazil	183	1.5	44
17	Australia	187	1.5		33	17 Thailand	179	1.4	28
18	India	179	1.5		22	18 United Arab Emirates b	159	1.3	20
19	Thailand	178	1.5		17	19 Malaysia	157	1.3	7
20	Norway	168	1.4		23	20 Indonesia	126	1.0	36
21	Indonesia	139	1.1		18	21 Saudi Arabia b	112	0.9	24
22	Turkey	132	1.1		23	22 South Africa b	99	0.8	12
23	Iran, Islamic Rep. of b	116	1.0		31	23 Norway	89	0.7	11
24	Bolivarian Rep. of Venezuela	94	0.8		35	24 Ukraine	84	0.7	39
25	Kuwait b	93	0.8		49	25 Viet Nam	80	0.6	28
26	Nigeria b	82	0.7		24	26 Israel b	67	0.5	14
27	South Africa	81	0.7		16	27 Chile	62	0.5	31
28	Algeria	78	0.6		30	28 Philippines b	59	0.5	2
29	Kazakhstan	71	0.6		49	29 Argentina	57	0.5	28
30	Argentina	71	0.6		27	30 Iran, Islamic Rep. of b	57	0.5	27
	Total of above d	10873	89.5	-		Total of above d	11215	90.2	-
	World d (excl. intra-EU (27))	12142	100.0	17		World d (excl. intra-EU (27))	12430	100.0	17

a. Singapore's retained imports are defined as imports less re-exports.

b. Secretariat estimates.

c. Imports are valued f.o.b.

d. Includes significant re-exports or imports for re-export.

Source: WTO Secretariat.

3. Wereldexport van handelsdiensten in 2008

In 2008 is de wereldwijde export van handelsdiensten gestegen met 11% tot USD 3.730 miljard. Net zoals voor de export van goederen is de uitvoer van commerciële diensten gedaald in het vierde kwartaal van 2008, zij het minder snel (7 à 8%) dan de goederen (12%). Voor het gehele jaar is de uitvoer van handelsdiensten minder snel toegenomen dan de goederenexport (op basis van de betalingsbalans), nl. met 11% tegen 15%.

Met USD 522 miljard export en USD 364 miljard import blijven de **Verenigde Staten** de grootste exporteur en importeur van handelsdiensten. **België** staat op de **13de** plaats als uitvoerder met een aandeel van **2,4% (USD 89 miljard)** en **14de** als importeur, eveneens met een aandeel van **2,4% (USD 84 miljard)**.

De diensten die de grootste vooruitgang hebben geboekt zijn de volgende: **transport** (15%), **reizen** (10%) en **andere commerciële diensten** (10%). De andere diensten, waaronder de financiële diensten, maakten iets meer dan de helft van het totaal uit (51%), terwijl reizen en transport zich elk ongeveer een kwart toeëigenden (respectievelijk 25 en 23%).

Tabel 5: Wereldwijde export van commerciële diensten, 2008
\$bn and % change

	Value 2008	Annual % change			
		2000-08	2006	2007	2008
Commercial services	3730	12	13	19	11
Transport	875	12	10	20	15
Travel	945	9	10	15	10
Other commercial services	1910	14	16	22	10

Source: WTO Secretariat.

Evolutie van de in- en uitvoer van commerciële diensten per regio

De **Noord-Amerikaanse** export van handelsdiensten steeg in 2008 met 9% tot USD 603 miljard, terwijl de import groeide met 6% tot USD 473 miljard.

Wat de **Verenigde Staten** betreft, hun export nam toe met 10% tot USD 522 miljard. Hun aandeel in de totale uitvoer van diensten bedroeg 14%, waarmee zij de belangrijkste exporteur van diensten ter wereld zijn.

Ook deze sector ontsnapte niet aan de financiële crisis. Na een snelle stijging gedurende de eerste negen maanden (13% voor de export en 10% voor de import), namen de Noord-Amerikaanse in- en uitvoer van handelsdiensten af (-2% voor de export en -3% voor de import). De zwaarst getroffen sector was die van de reizen, waaronder het toerisme (-2% voor de uitvoer en -6% voor de invoer).

In **Europa** nam de export toe met 11% tot USD 1.900 miljard en de import met 10% tot USD 1.600 miljard.

De impact van de financiële crisis liet zich ook in Europa voelen. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we concluderen dat de export tijdens het laatste trimester daalde (-11%), ofschoon nog een groei van 19% werd opgetekend tijdens de eerste 9 maanden van 2008. De effecten van de wisselkoers in het laatste trimester hebben waarschijnlijk ook een grote rol gespeeld in de crisis.

Zoals reeds vermeld waren de **Verenigde Staten** in 2008 de belangrijkste uitvoerder van handelssdiensten. Het **Verenigd Koninkrijk** was tweede met een aandeel van 7,6% en een bedrag van USD 283 miljard. **Duitsland** (6,3% of USD 235 miljard), **Frankrijk** (4,1% of USD 153 miljard) en **Japan** (3,9% of USD 144 miljard) vervolledigden de Top 5. **Japan** won 1 plaats ten koste van **Spanje**.

Volgens het secretariaat van het WTO bleef **China** 7de met een totale uitvoer ter waarde van USD 137 miljard (3,7%). **India** staat op de 9de plaats (2,8%) en **Nederland** verdrong **Ierland** van de 10de plaats. **België** was 13de met USD 89 miljard (2,4%).

Wat de import betreft, bleven de **Verenigde Staten** eerste dankzij een vooruitgang van 7% tot USD 364 miljard (10,5%) . **Duitsland** was tweede met USD 285 miljard (8,2%). Daarna koomen: het **Verenigd Koninkrijk** (USD 199 miljard of 5,7%), **Japan** (USD 166 miljard of 4,8%) en **China** (USD 152 miljard of 4,4%). De enige verandering in de rangschikking van de 10 voornaamste invoerders is de komst van de **Republiek Korea** op de 10de plaats ter vervanging van **Nederland** dat terugviel naar de 11de plaats .

Met **USD 84 miljard** en een aandeel van **2,4%** is België **14de**.

Tabel 6: Wereldwijde export van handelsdiensten per regin en belangrijkste landen, 2008
\$bn and %

	Exports					Imports				
	Value	Annual % change			Value	Annual % change				
	2008	2000-2008	2006	2007	2008	2008	2000-2008	2006	2007	2008
World	3730	12	13	19	11	3470	12	12	18	11
North America	603	8	12	14	9	473	7	12	9	6
United States	522	8	13	16	10	364	7	12	9	7
South and Central America ^b	109	11	14	18	16	117	10	14	21	20
Brazil	29	16	21	26	27	44	14	21	28	28
Europe	1919	13	12	21	11	1628	12	10	19	10
European Union (27)	1738	13	12	21	10	1516	12	10	19	10
Germany	235	15	16	16	11	285	10	8	15	11
United Kingdom	283	12	13	20	2	199	9	8	16	1
France	153	9	3	15	6	137	11	8	15	6
Italy	123	10	11	13	12	132	12	11	21	12
Spain	143	13	13	21	11	108	16	17	26	10
Commonwealth of Independent States (CIS)	83	22	23	27	26	114	22	17	30	25
Russian Federation	50	23	25	27	29	75	21	16	32	29
Africa	88	14	13	22	13	121	16	16	31	15
Egypt	25	12	10	24	26	16	11	8	27	25
South Africa ^a	13	13	7	13	...	17	15	18	16	...
Middle East	94	14	18	13	17	158	16	21	29	13
Israel	24	6	10	10	13	20	7	8	20	11
Asia	837	13	16	20	12	858	11	14	18	12
Japan	144	10	13	10	13	166	6	9	11	11
China ^a	137	...	24	33	...	152	...	21	29	...
India ^a	106	...	35	22	...	91	...	33	23	...
Four East Asian traders ^c	271	11	14	17	10	247	10	12	15	7

a. Secretariat estimates.

b. Includes the Caribbean. For composition of groups see Chapter IV Metadata of WTO International Trade Statistics, 2008.

c. Chinese Taipei; Hong Kong, China; Republic of Korea and Singapore.

Note: While provisional full year data were available in early March for 50 countries accounting for more than two thirds of world commercial services trade, estimates for most other countries are based on data for the first three quarters (the first six months in the case of China).

Source: WTO Secretariat.

Tabel 7: Belangrijkste exporteurs en importeurs van handelsdiensten, 2008

\$bn and %

Rank	Exporters	Value	Share	Annual % change	Rank	Importers	Value	Share	Annual % change
1	United States	522	14.0	10	1	United States	364	10.5	7
2	United Kingdom	283	7.6	2	2	Germany	285	8.2	11
3	Germany	235	6.3	11	3	United Kingdom	199	5.7	1
4	France	153	4.1	6	4	Japan	166	4.8	11
5	Japan	144	3.9	13	5	China ^a	152	4.4	...
6	Spain	143	3.8	11	6	France	137	3.9	6
7	China ^a	137	3.7	...	7	Italy	132	3.8	12
8	Italy	123	3.3	12	8	Spain	108	3.1	10
9	India ^a	106	2.8	...	9	Ireland ^a	103	3.0	9
10	Netherlands ^a	102	2.7	8	10	Korea, Republic of	93	2.7	12
11	Ireland ^a	96	2.6	8	11	Netherlands ^a	92	2.6	10
12	Hong Kong, China	91	2.4	9	12	India ^a	91	2.6	...
13	Belgium ^a	89	2.4	16	13	Canada	84	2.4	5
14	Switzerland	74	2.0	15	14	Belgium ^a	84	2.4	16
15	Korea, Republic of	74	2.0	20	15	Singapore	76	2.2	6
16	Denmark	72	1.9	17	16	Russian Federation	75	2.2	29
17	Singapore	72	1.9	3	17	Denmark	62	1.8	16
18	Sweden	71	1.9	13	18	Sweden	54	1.6	13
19	Luxembourg ^a	68	1.8	5	19	Thailand	46	1.3	22
20	Canada	62	1.7	2	20	Australia	45	1.3	18
21	Austria	62	1.7	12	21	Brazil	44	1.3	28
22	Russian Federation	50	1.3	29	22	Hong Kong, China	44	1.3	7
23	Greece	50	1.3	16	23	Norway	44	1.3	12
24	Norway	46	1.2	13	24	Austria	42	1.2	8
25	Australia	46	1.2	15	25	Luxembourg ^a	40	1.2	8
26	Poland	35	0.9	20	26	Switzerland	37	1.1	10
27	Turkey	34	0.9	22	27	United Arab Emirates ^a	35	1.0	...
28	Taipei, Chinese	34	0.9	8	28	Saudi Arabia ^a	34	1.0	...
29	Thailand	33	0.9	11	29	Taipei, Chinese	34	1.0	-2
30	Malaysia	30	0.8	5	30	Poland	30	0.9	25
	Total of above	3135	84.1	-		Total of above	2835	81.7	-
	World	3730	100.0	11		World	3470	100.0	11

a. Secretariat estimates.

Note: While provisional full year data were available in early March for 50 countries accounting for more than two thirds of world commercial services trade, estimates for most other countries are based on data for the first three quarters (the first six months in the case of China).

Source: WTO Secretariat.

Notes:

1. Production and trade may be measured in volume ("real") or value ("nominal") terms. Measures of volume or real production and trade flows are adjusted for price changes and do not take account of exchange rate changes, thus permitting an assessment of the actual change in flows. Value or nominal measures of changes in flows include actual changes as well as changes in underlying prices and exchange rates. Both these measures are used in this document. [back to text](#)
2. Two factors that might accentuate the extent of year-on-year declines in monthly data in value terms are the higher commodity prices that prevailed a year ago and increases in the value of the US dollar compared to most other currencies. The WTO estimate of export growth in 2009 is not, however, influenced by these considerations because it is calculated in real rather than nominal terms (see footnote 1 above).

4. Vooruitzichten voor de handel voor 2009

Volgens de economen van het WHO zal de terugval van de wereldwijde vraag en de economische recessie die daar het gevolg van is - de ergste sinds decennia - in 2009 leiden tot een vermindering van de export met ongeveer 9% in volume, een achteruitgang zonder voorgaande sinds de Tweede Wereldoorlog. Deze inkrimping zal voornamelijk merkbaar zijn in de industrielanden die dit jaar een daling van 10% van hun export zullen kennen. In de ontwikkelingslanden waar de groei veel meer afhankelijk is van de handel, zal de uitvoer maar met 2 à 3% toenemen. De vertraging van de economische activiteit in het grootste deel van de geïndustrialiseerde wereld en de sterke vermindering van de export - vnl. in Azië - verklaren deze bijzondere pessimistische prognoses van de WHO.

De financiële crisis heeft het normale functioneren van het banksysteem verstoord en zowel ondernemingen als particulieren van de broodnodige kredieten beroofd.

De beurscrash en de immobielieprijzen hebben eveneens een impact gehad op de rijkdom in de Verenigde Staten en elders zodat de huishoudens niet meer zo vlug geneigd zijn duurzame goederen zoals bv. auto's aan te schaffen aangezien zij ervoor opteren opnieuw een spaarpot aan te leggen. De val van de prijzen van de basisgoederen heeft ook gesnoeid in de inkomsten van de OPEC landen .

De maandelijks beschikbare gegevens van de belangrijkste handelslanden tonen een sterke terugval van de goederenexport en -import na de eerste twee maanden van 2009. Sommige Aziatische landen vormen echter een uitzondering op de regel: China heeft een maandelijkse positieve groei van de import gekend (17%), net zoals Singapore, Taiwan en Vietnam. Ofschoon zij maar op een maand slaan en met de nodige voorzichtigheid moeten geïnterpreteerd worden, zouden deze gegevens kunnen wijzen op een vertraging of zelfs op een stabilisering van de negatieve groeitendenzen van de handel.

Ook al zal de handelsgroei afhangen van de vraag in de andere delen van de wereld, toch lijkt alles er op te wijzen dat sterke terugvallen als degene die men de laatste tijd heeft meegemaakt, niet zullen aanhouden.

April 2009